

Kaupunginhallitukselle

VANHUSNEUVOSTON LAUSUNTO STADIN IKÄOHJELMASTA

Stadin ikäohjelman valmistelutapa on ollut hyvä ja uudennainen. Vanhuspolitiikka on oleellinen osa kaupungin politiikkaa ja tämä ohjelma on avaus siihen suuntaan.

Ohjelmassa korostuu liikaa nykytilanteen kuvaus, **tavoitteiden ja kehittämistoimien jäädessä vähemmälle**. Viisi toimenpidealuetta ovat oikeat, yleisötilaisuuksissa tärkeimmiksi nousseet aiheet. Käyttäjälähtöisyys jää kuitenkin fraasin tasolle, sillä teksti ei ole aidosti käyttäjälähtöinen, vaan laki- ja viranomaislähtöinen. Tästä esimerkkinä osuus ”käyttäjälähtöiset palvelut” (s. 25-), joka on liian yleisluontoinen ja abstrakti esitys. Tarvitaankin pikaisesti rautalankaversio eli lyhennelmä siitä, mitä ikäohjelma merkitsee käytännössä. Kieliversiot tarvitaan suomen ja ruotsin lisäksi ainakin englanniksi ja venäjäksi.

Suurimpana ongelmana ikäohjelman linjauksissa vanhusneuvosto näkee **asumisen vaihtoehtojen puutteen**. Helsingin nykyinen malli, jossa palveluasumiseen on mahdollisuus vasta hyvin huonokuntoisena, jättää liian monet yksinäisinä ja avuttomina kotiin, niukan kotihoidon varaan. Palveluvalikkoo on laajennettava ja annettava mahdollisuus siirtyä kevyempään palveluasumiseen aikaisemmassa vaiheessa, kun palvelutarve ei ole vielä suuri. Tarvitaan myös uusia yhteisöllisen asumisen ja palveluasumisen mahdollisuuksia. Lisäksi tarvitaan enemmän apua, virikkeitä ja turvallisuutta koteihin.

Kotona asumisen mahdollistamiseksi tarvitaan lähipalveluja. **Lähi terveysasemat on säilytettävä** ja niille pääsyn on oltava helppoa ja joustavaa. Omalääkärin on oltava mahdollinen. Lääkäreiden tulisi kommunikoida selkeästi suomen/ruotsin kielellä ja asiakkaan tulisi saada seloste sairaudesta sellaisella kielellä ja tavalla, että hän ymmärtää mistä on kysymys. Laboratorio-palvelut on voitava hoitaa sujuvasti, siten, että ainakin mahdollisuus näytteiden ottoon on oltava lähi terveysasemilla.

Monipuolisten palvelukeskusten toimintaidea on hyvä, mutta tosiasia on, että **edelleen vain pieni osa ikääntyneistä osallistuu niiden toimintaan**. Osalla tämä johtuu tiedonpuutteesta ja vääristä mielikuvista. Ikääntyneille on myös paljon muita toimintavaihtoehtoja. Maahanmuuttajat ja monikulttuurisuus, myös kotimaiset vähemmistöt, pitäisi huomioida vahvemmin. Heidän tarpeensa tulee ottaa huomioon kaikissa hallintokunnissa ja eri toimenpidealueilla entistä paremmin. Ikäohjelmaa on täydennettävä tältä osin.

Liikkumisen ja osallistumisen mahdollisuudet ovat huonot pienituloisilla vanhuksilla, joita on paljon. Joukkoliikenneliput ovat liian kalliita heille. Vanhusten ja vammaisten matkaoikeuksien vähentäminen on ristiriidassa liikkuvuuden edistämisen ja yksinäisyyden vähentämisen kanssa. Samoin on HSL:n esitys myöntää senioriliput vain klo 9.00-14.00 väliseksi ajaksi.

Ohjelman toimeenpano ja toteutuminen edellyttää toimenpiteistä vastaavien virastojen sitoutumista. Toimenpiteiden etenemistä on seurattava ja niistä raportoitava ao. lautakunnille.

Vanhusneuvostolle tulee raportoida kaikkien toimenpidealueiden osalta (myös käyttäjälähtöiset palvelut). Raportti vuodelta 2016 tarvitaan niin, että neuvosto ehtii käsitellä sen toimintakautensa aikana.

Sirpa Asko-Seljavaara
Sirpa Asko-Seljavaara
vanhusneuvoston puheenjohtaja

Outi Paulig
Outi Paulig
vanhusneuvoston sihteeri